

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetiis, 1608

1 Nunquid cuiquam sit licitum alteri maledicere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

autem Deum suo quoque gradu, & ordine, competit etiam hominibus qui imperios suos mouent subditos ad aliquid exequendum, ad quem exprimendum affectum instituta sunt verba imperatiui modi. Tertio demum modo dicere expressio quaedam est affectus id desiderantis quod verbo exprimitur, cui quidem affectus verbum inferuit operatiui modi. Et hic proprie modis vulgo appellat maledictio aut benedictio, puta boni malivè imprecario. Ex quo fit, quod dicere de his duobus postremis modis, velique id, quod dicitur secundum bonitatem & malitiam, se consequuntur, nempe ut qualis bonitas aut malitia later in voluntate dicentis, talis deponatur in dicto. His ergo praehabitis in prima conclusio. Imperare ut alij malum fiat, optareque aut imprecari malum quatenus malum illi est, nempe quasi illud propositio suo intendens peccatum est genere suo morale. Conclusio manifesta est. Nam malum alicuius el exhibere vel optare charitati appetitè repugnat. Secunda conclusio. Malum sic imperare, optare, aut imprecari ut ratio nem induit boni, licitum est & quandoque necessarium officium. Probat. Nonnunquam malum peculiaris personae ut medium concipitur ad assequutionem boni, nam licet malum per se non sit necessarium medium boni finis, malitia tamen hominum accidere potest vsi conducens taliter go. casu sui voluntas eiusmodi finis bona est, & ita imperatio & imprecatio illius mediij, licet sit personae incommodum. Quapropter tunc eiusmodi affectio non est per se proprie maledictio, sed accidentaria, quia tunc non per se malum intenditur, sed bonum, quemadmodum mors quam qui seipsum defendebat, intulit.

Tertia conclusio. Imperium huiusmodi & imprecatio mali bifariam potest rationem boni inducere. Vno modo quia rationem habet iustitiae quemadmodum Deus ac subinde humanus iudex licitè malefactorum maledicit, supplicio eum adiudicando, quemadmodum, & sancta ipsa ecclesia dum anathemate rebelles percellit, iure & merito maledicit. Atque hac ratione & prophetae saepe maledicunt, male peccatoribus imprecantes, diuina sese accomodantes voluntati, ut est illud. Confundantur superbi, quia iniuste iniquitatem fecerunt in me ac totus Psalm. 108. Con-

situe super eum peccatorem & diabolus fiet a dextris eius & Psalm. 100. In matutino interficiebam omnes peccatores terrae, ut disperirent de ciuitate domini omnes operantes iniquitatem, tametsi eiusmodi imprecationes nonnunquam vim habeant prophetiarum pronunciarionum. Secundo modo contingit malum alicui imprecari sub ratione vtilis qua vrique ratione licet ei imprecari, qui moribus corruptus est aggritudinem aliquam, aut aliam calamitatem, qua salubriter castigatus cunctis resurgat. Circa has igitur conclusiones, id ipsum recolendum est, quod supra de ajs verborum iniurijs adnotauimus, nempe adiudicandum maledictionis culpam, perpendendum esse animi propositum. Quapropter cum parentes filijs maledicunt nullum in eis habentes mali desiderium, nunquam est peccatum mortale, quantumvis consuetudo profecto pessima est, & hominibus infimae classis peculiaris, neque ad correctionem quidquam conferens praeterquam quod ipse maledicenti imprecari sepe itam in odium concitat, atque animum mutat, ut quidquid malorum imprecatur, ferè illis optent. Ad haec demum diabolus appellatio, qui illum cui malum dicitur, importet, vix a mortali peccato excusari potest. Est enim blasphemiae genus & scandalolum, semper tamen mortem alicui imprecari. Neque vero quod maledicentem postenominatam maledictionem distri peniteat in dicitum est non praecessisse consensum adeo culpam, sed duntaxat est signum impetum illum non tam ex habitu quam ex passione emanasse. Leuiiores autem maledictiones plurimum sunt venialia peccata. A tunc (ut artic. proximo de usuraratione dicebamus) ex maledictionis obiecto, peccatum ipsum speciem trahit. Qui enim imperat imprecaturque homicidium, homicida reputatur, & qui imperat futurum, futurum non autem qui imprecatur ut ab alio qui suis spoliatur numis. Hoc autem adnotandum est discrimen inter maledictionem sub forma imperandi, atque alteram imprecatoriam. Qui enim imprecationis tenori maledicit, si nullam habeat malum intentionem neque scandalum de, nullam committit culpam, qui vero ut malum fiat, imperat, licet nihil habeat sinistrae intentionis sed fiste id faciat, potest incautus causam damni dare, atque

Prima
conclu.

Secunda
conclu.
Probó.

Tertia
conclu.

atque adeo tantum committere peccati
quanta fuit cautela negligentia. Vt si quis
famulis præcipiat vt nudis gladijs quen-
quam terrefaciant ex quo aliquid lætionis
aut incommodi subsequatur. Sed quia
scandali meminimus, illud maxime datur
ratione personæ maledicentis, prælatus e-
nim aut quævis grauis persona vix sine
scandalo potest male subditis præcari.
Quod autem filij parentibus, aut inferior-
es superioribus maledicant, id quidem
neque per se cum licet. Esset enim non mo-
do scandalum, sed contumelia genus, tan-
ta est reuerentia, quæ illis debetur. Con-
tra tertiam demum conclusionem existit
argumentum, quod personæ priuata
non liceat optare alicui malum, tanquam
medum ad assequutionem boni, quo-
niam quod facere non licet, nemo videtur
optare alicui posse, nemini autem priuata
personæ licet illi qui corruptis est moribus
dammum dare vt emendetur, ergo neque
illud licet ei optare. Respondetur autem
peremptoria priori præmissa. Nam quamuis
mihi non liceat malum alteri inferre, quia
non sum minister iustitiæ, licet tamen mi-
hi optare vt Dei permissu (penes quem
summa potestas est) aut publica auctori-
tate, malum ei obringat, quo flagello respic-
scar. Neque vero solum ob spirituale bo-
num optare vitioso possumus temporale
malum, verum & ad cauendum aliud tem-
porale peius. Enim vero optare possumus
dilapidationi suorum bonorum temporale
aliquid incommodum, ne ludo ac lusibus
illa decoquatur. Quin etiam & mortem alicui
optare possumus, licet nobis constet
viam perditionis ingressum ire, vt nostræ
reipublice mala caueantur, paxque & tran-
quillitas contingat. Potest enim quisque
Turcæ mortem, & clades omnes impreca-
ri, vt ab eius tyrannide liberemur. Quin
vero & Christianis hostibus qui nos inu-
sitate persequuntur, quando alia non patui-
set via, licitum est id ipsum optare.
Ad primum igitur argumentum respõ-
detur, sacris illis testimonijs hoc solum cõ-
tineri, quod malum, quatenus malum est,
nemini licet imprecari, ac perinde ad secũ-
dum respondetur, quod qui malum alicui
bono fine & proposito imprecatur, non il-
li malum simpliciter optat, sed bonum.
Ad tertium respondetur, quod dia-
bolam quantum ad eius naturam maledi-

ces non licet, quippe quæ Dei signifi-
catum est. Tamen si propter eius culpam id li-
citur sit, secundum illud Job. 3. Maledi-
cant ei qui maledicunt diei. Sensus au-
tem citate auctoritatis Eccl. 2. est quod cum
impus diabolo propter eius culpam ma-
ledicit, seipsum simili ratione iudicat ma-
ledictione dignum.
Ad illud autem postremo argumento
inductum respondetur, quod ille Balaam
merito renebat populo Israelitico ma-
ledicere, quippe cui constabat eidem popu-
lo Deum benedicere. Scelus autem res
habet de peccatoribus quorum culpas, læ-
cet eorum corda non inspiciamus, exter-
nis signis atque documentis perpendi-
mus, & ideo illis possumus in rem suam
maledicere.

Ad po-
stremũ
argum.

ARTICVLVS II.

Utrum creatura etiam irrationali ma-
ledicere licet.

Superiori articulo, quo de maledictio-
nis quæ in hominem iactantur de-
finitum est, alterum de irrationali creatu-
ra subiungitur. Arguitur enim quod non
liceat illam maledicere. Maledictio nam-
que aut in penam licet, aut ad emendam
culpam, creatura autem irrationalis neque
culpæ est capax, neque vero penæ, im-
mo nihil in creatura irrationali est nisi na-
tura quæ Dei opificium est, eiusque insti-
tuto appulsuque agitur, quare qui ei ma-
ledicit, in Deum respicit iniuriam. In
contrarium est quod dominus, vt Matth.
20. narratur, siculneæ maledixit. Et Iob
diei natali suo, vt eius habet historia ca-
pit. 3.

Arg. par-
tis nega-
tiuæ.

Ad quæstionem quatuor conclusio-
nis respondetur. Prima, quæ cæterarum
est fundamentum, Benedictio ac maledi-
ctio per se proprie in solam potest conij-
ci rationalem, aut intellectualem creatu-
ram. Probat. Benedictio & maledictio
in causâ tantum rem competit cui bonũ
ac malum ad felicitatem seu infelicitatem
pertinens contingere potest, id au-
tem soli creaturæ spirituali aut homini cõ-
gruit.

Prima
conclu.
Probat.

Kk 4 Nam

Argu-
mentum
tam cõ-
tra
Solutio
Ad pri-
mũ arg-
Ad secũ-
dũ arg-
Ad ter-
tiũ arg-